

□ معرفی کتاب ۱

برنامه ریزی استراتژیک

(راهنمای کاربردی ایجاد و توسعه)

مترجمان: علیرضا شکوهی و محمد ناری

ناشر: انتشارات بیست (اصفهان - ۲۳۶۷۴۲۴-۰۳۱۱)

چاپ اول: ۱۳۸۱

شمارگان: ۲۰۰۰

صفحه: ۱۵۴

معرف: دفتر نشریه

محتوا

در مقدمه این کتاب نخست به شکل کلی مدل کاربردی، ایجاد و توسعه برنامه ریزی راهبردی ایالت آریزونا پرداخته شده است. سپس خلاصه‌ای از تاریخچه قانون تغییر و اصلاح بودجه ایالت آریزونا و روند چگونگی شکل‌گیری مدل تجزیه و تحلیل شده است.

عنوان فصل اول «بیان مفهوم مدیریت به منظور دستیابی به نتایج» است و در آن برنامه ریزی راهبردی از نظرگاهی کلی بررسی شده است.

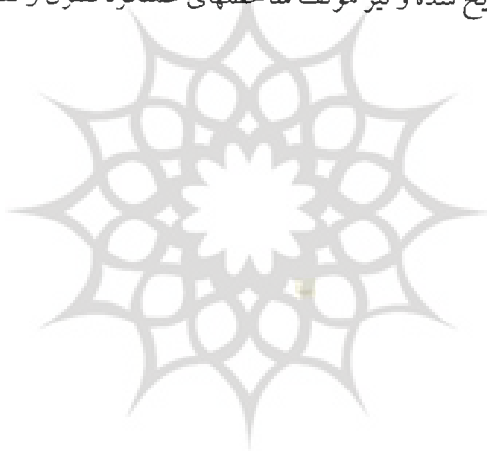
فصل دوم، تشریح مرحله اول مدل «در حال حاضر کجا هستیم؟» نام دارد. این فصل مشتمل است بر اجرای ارزیابی وضعیت داخلی/خارجی و شناسایی سهام‌داران و مشتریان.

عنوان فصل سوم، مرحله دوم مدل «در آینده کجا می‌خواهیم باشیم؟» است. در این فصل مستندسازی در قالب بیانیه‌های مأموریت، چشم‌انداز، خط‌مشی اصلی، هدفهای بلندمدت و کوتاه‌مدت سازمان بررسی شده است.

در فصل چهارم، موضوع مرحله سوم مدل، «چگونگی تعیین ابزار اندازه‌گیری

پیشرفت و شاخصهای عملکرد و خصوصیات آنها» تجزیه و تحلیل شده‌اند. در فصل پنجم، مرحله چهارم مدل با عنوان «چگونه به آنجا خواهیم رسید؟» تفسیر شده است. از مباحث دیگر این فصل می‌توان به برنامه‌های عملیاتی و جزئیات روشها یا استراتژی‌هایی که در دستیابی به مقاصد، اهداف و بیانیه مأموریت سازمان، برنامه‌ها و برنامه‌های فرعی اشاره کرد.

در فصل ششم و هفتم، مرحله پنجم مدل «چگونه این پیشرفت را پیگیری کنیم؟» نحوه کنترل و نظارت بر پیشرفت، جمع‌آوری اطلاعات مدیریت و حفاظت و نگهداری از برنامه تشریح شده و نیز مؤلف شاخصهای عملکرد کنترل و نظارت را مدنظر قرار داده است.

ژورنال نگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

□ معرفی کتاب ۲

آشنایی با مبانی بنیادی و کاربردی
 حفظ و نگهداری اموال در دستگاههای اجرایی

ناشر و مؤلف: عبدالله عصام رودسری

چاپ اول: آبان، ۱۳۸۰

صفحه: ۱۳۷

معرفی: شهرام رنج دوست^۱

مقدمه

آنچه در آمار و ارقام رسمی بودجه سالانه کشور به چشم می خورد تخصیص اعتبار چندین میلیاردی برای خرید یا تعمیر اموال در دستگاههای اجرایی و سایر دستگاههای کشوری و لشکری است. از این رو، با نگاهی سنجیده و علمی می توان راهکارهایی برای حفظ این اموال و استفاده بهینه از آنها پیشنهاد کرد زیرا مجموعه های فوق سالیانه به ثروت انباشته شده از سالهای پیش افزوده می شود. به هر تقدیر، نامطلوبی عملکرد در گستره اموال در دستگاههای اجرایی زمینه ای برای از هم گسیختگی امور مالی می شود و نهایتاً زمینه را برای سوء استفاده های مالی فراهم می آورد و بستری می شود برای ایجاد مفاسد اقتصادی کلان. پس با جایگزینی درست هر مهره عملیاتی و رفع نواقص ساختار و نیز صرفه جویی و تخصیص مطلوب و بهینه عوامل می توانیم بخشهای سرمایه ای و حیاتی کشور را تقویت کنیم. می دانیم که زمینه استفاده بهینه و بهتر از هر مقوله ای را قانونمندی، نظام مندی و چارچوب آن مشخص می کند، از این رو، ارائه و تدوین مبانی آن ضرورت دارد. می بایست برای جلوگیری از بودجه و اعتبارات گزافی که هر سال برای خرید اموال دستگاههای مختلف اختصاص می یابد راهکارهای قانونی آن را تدوین کنیم. مؤلف کتاب نیز کوشیده است تا خواننده

۱. دانشجوی فوق لیسانس برنامه ریزی درسی در دانشگاه تربیت معلم تهران.

را با مبانی بنیادی و کاربردی حفظ و نگهداری اموال در دستگاههای اجرایی آشنا کند. در این گستره هر اقدامی بسیار مهم و معنی دار خواهد بود و زمینه‌ای خواهد شد تا کوششهای بیشتری برای حفظ بیت‌المال مسلمین به عمل آید.

شاید پاره‌ای از افراد با دیدن عنوان و موضوع کتاب گمان کنند که مؤلف قصد مچ‌گیری دارد و می‌خواهد کارها و مسائل مربوط به حفظ اموال دستگاههای اجرایی را پیچیده جلوه دهد، در صورتی که با مطالعه و بررسی دقیق کتاب درخواهد یافت که نویسنده کتاب راهکارهای اصولی و بسیار منطقی ارائه می‌دهد و با رعایت و اجرای آن اصول می‌توان جلو مسائلی چون دیوان‌سالاری و کاغذبازی و مناسد اداری را گرفت.

این کتاب مشتمل بر ۵ بخش؛ عنوان بخش نخست «کلیات و نقش و اهمیت اموال دولتی و ...» است در این بخش مؤلف چارچوبی کلی از نقش و اهمیت اموال دولتی و چگونگی حفظ و نگهداری این اموال ارائه می‌دهد. آن‌گاه با طرح وصیت‌نامه حضرت علی (ع): «اوصیکم عبادالله بتقوی الله و نظم امرکم» هر نوع سهل‌انگاری و نظارت ناآگاهانه را توجیه‌ناپذیر تلقی و مسؤلیت آن را در درگاه الهی گوشزد می‌کند. چرا که دست‌اندرکاران هر حکومتی به نوبت خود در هر جایگاهی که باشند حافظ حقوق محرومان و مستضعفان جامعه خودند. مؤلف در ادامه گفتار خود می‌گوید که در جهان هیچ ارزشی والاتر از حفظ امانت و آزادگی و سربلندی در برابر ملت مسلمان و وارثان آینده آنان نیست.

پاره‌ای از مهمترین عناوین این بخش عبارتند از:

- نقش، اهمیت و وضعیت اموال دولتی؛
- تقسیم‌بندی اموال منقول؛
- بررسی و ماهیت و چگونگی اموال در حکم مصرفی؛
- نگرشی بر فرمهای اموالی؛
- تجزیه و تحلیل فرمهای اموالی؛
- بررسی وضعیت اموال از دیدگاهی دیگر؛

- لزوم بهره‌گیری از مبانی الگوی پیشنهادی؛

- تشکیلات بنیاد مصلحت اموال دولتی.

بخش دوم کتاب «بیان نقش و اهمیت مبادی ذی‌ربط...» نام دارد. در این بخش مؤلف نقش و اهمیت مبادی ذی‌ربط داخلی و خارجی دستگاه اجرایی و چرخه‌های ورود و خروج اموال را بررسی می‌کند از این رهگذر خواننده با گذرگاههای قانونی و اصولی و چگونگی ورود و خروج اموال در دستگاههای مختلف آشنا می‌شود و دورنمایی کلی از این مبادی مهم به دست می‌آورد، برای شفاف بودن موضوع و دوری از هرگونه اطاله کلام مهمترین عناوین این بخش را می‌آوریم:

- امین اموال و کارگزینی؛

- واحد انبار و حسابداری؛

- واحد جمع‌داری و ارتباط آن با انبار و بودجه و تشکیلات؛

- گذرگاههای حیاتی سیستم؛

- نمودارهای ورود و خروج اموال؛

- نگاهی اجمالی بر گردش کار سیستم؛

- روشهای سوء استفاده مالی در یک مدل فرضی.

عنوان بخش سوم «نقش نظارتی عوامل داخلی و خارجی» است. این بخش مربوط می‌شود به کنترل و نظارت مسؤولین بر اموال موجود در دستگاهها. مدیریت و معاونتهای مالی و اداری، مسؤولین دیگر و همچنین انباردار، کارپرداز، کارشناسان، امین اموال، ... همگی جزئی از نظام اموال‌اند، و هر کدام با ایفای وظایف معین و پیروی از الگوی طراحی شده به کنترل متقابل هم می‌پردازند. براساس این الگو امور اموال بدون در نظر گرفتن عوامل نظارتی و صرفاً با استناد و اعتماد فردی واگذار نمی‌شود. برنامه‌ریزی در آن به گونه‌ای است که محیط عملیاتی به کسی واگذار نمی‌گردد و برنامه‌ریزی به نحوی است که محیط عملیاتی به محض تکمیل فرمهای معین و اعمال نظارتهای داخلی و خارجی مجال سوء استفاده و خیانت را به افراد سودجو و فرصت طلب نمی‌دهد. به هر حال عملکرد سیستم در الگوی پیشنهادی به

شیوه‌ای است که یادگیری عملکرد صحیح در آن الزامی خواهد بود زیرا ایفای وظیفه در آن جز از راه آموزش غیر ممکن است. مهمترین عناوین این بخش عبارت‌اند از:

- نقش نظارتی عوامل داخلی دستگاه اجرایی؛

- لزوم انجام عملیات انبارگردانی؛

- خلاصه شرح عملیات انبارگردانی؛

- نقش و اهمیت مبادی خارج دستگاه اجرایی.

«مرجع رفع نقایص و استفاده بهینه اموال» عنوان بخش چهارم است. هدف نگارنده کتاب از این موضوع آشنایی خوانندگان با مرجع رفع نقایص و ابهامات نظام در داخل و خارج دستگاه اجرایی و استفاده بهینه از اموال موجود در دستگاههای اجرایی است. بی‌تردید در آینده دستگاهها با ابهاماتی در زمینه اجرای قوانین مواجه می‌شوند که در این مورد با مراجعه به قوانین مصوب و همچنین به سازمان اداری و استخدامی^۱ سابق^۲ این مشکل حل شدنی است. در بخش بعدی مؤلف به نقش و اهمیت مرکز جمع‌آوری اموال اشاره می‌کند و در نهایت به عوامل بازدارنده و ایجادکننده اختلال در سیستم می‌پردازد.

عنوان بخش پنجم «روشهای ثبت، نگهداری و جابه‌جایی، حذف، ... و نحوه اصلاح مجموعه اموال» است.

آخرین بخش کتاب تکمیل‌کننده مباحث بخشهای پیشین است. در این بخش مباحثی چون «روشهای ثبت و کدبندی»، «روشهای اصلاح ساختار مجموعه‌های بیمار اموالی»، «توضیح مراحل اجرایی»، «انبارگردانی مجموعه‌های بیمار اموالی» و ... تجزیه و تحلیل شده است.

